

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznámy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
príjmajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Dietky u stromku.

Od Tichomira.

Sem počte dietky pospolu,
a klaknite si ku stolu,
a rúčky rúče sopnite,
a modlite sa hlasite:
„O zehnaj, Pane, priaznive,
čo tvoja štedrosť udelí,
by slúžilo nám k zážive
čo poživeme veselí.“

Dve tisíc štyri liet zrovna je,
čo v predalekom Betleme,
Mať Božia išla do staje
si zrodíť Synka blažene.
Tam v chlieve byly jasličky
a v tých zas zedky zo sena,
v tých ležal Ježiš maličký,
tam stála mať mu blažená.

Hľa jak sa žiara nebesá,
jak poletujú anjeli,
a blížia práve k stajke sa,
kde Ježiška si zazreli.
Tam ďalej zase pastieri
sa divia, čo sa deje dnes?
k tým anjelik si zamieri,
a zvestuje im veľký ples.

„Věul narodil sa Kristus Pán
tam v bízkom meste, v Betleme,
ten Spasiteľom bude vám,
ach ten vás zlská v objeme.
Tam v staji dieťa najdete,
To v jasličkách si bude spať,
len plienčkami odeté
a pri ňom klačí Božia mať.“

Jak pastieri to slyšali,
hneď utekali k Ježišku,
a pekne sa mu klaňali,
a spievali mu pesničku:
„Spi, spi o Božské dieťaťko;
spi Jezulátko na sene;
o buvinkaj že presľajko;
o hajinkajže blažene!“

Tu otvorili kapsičky,
a z nich zas dárky vyňali;
dar prijal Ježiš maličký,
čo pastieri mu dávali.
A za tie dárky maličké
on mi dal veľkú odmenu,
veď milosť dal ich dušičke,
a srdciam radosť milenú.

A všetky dárky tieto tu
tiez Ježišek dal milený,
by ukázal nám štedrotu,
a to už aj na zemi.
On rúchom šatí lalije,
a kvetmi zdobí zeme hruď,
On aj nás živí, okrije,
nuž sláva Jemu zato buď!

Sem počte dietky milené,
tu u jasiel si klaknite,
a Jezulia!ko v objeme
vy ľúbte vrelo večite!
Keď srdiečko vás zabolí,
On vždy vás zlská, poteší;
dá blaha v zemskom údolí,
a v nebi slávou ovenčí.

Tak pod vianočným stromčekom
si matka dietky učila;
tým slza hrá sa pod okom,
a v srdci vre slasť premilá.
A matka svoje dieťaťka
si poobzerá veselo,
ich k srdcu túli, pohladká,
im bozky sype na čelo.

BESEDNICA.

Štedrý večer vo svete.

Bolo to pred večerom. Pomaly sa tmilo, hviezdíčky pre ťažké mračná nebolo vidieť, ale na miesto tých, jako stá-státisíc hviezdíček padal tichúčko snáh. Tu i tam už bolo počut milý spev, práskanie a trúbenie betlehemských pastierov.

Ja som bol s mojimi menšími bratmi v malej izbičke a čakal som pri okne, kedy prindú aj k nám spievať tí milí pastieri. A tu naraz voľakto otvoril dvere a vstúpil do kuchyne. Hneď sme všetci vybehli z izby a videli sme jedného premrznutého, starého drotára. Šaty a krpce mal chatrné. Ťažký širák složil a tak ponížene prosil našich o nocľach. Rodičia sa zamysleli — ponevác i nás bolo mnoho v dome — nemali sme zbytočného miesta. Ale ten chudobný starček ešte raz začal prosiť a tak smutno pozeral na nás všetkých. Aj my sme prosili našich, dobrých rodičov, až konečne sa odhodlali, že mu pripraví miesto cez sviatky.

Starček si složil ten drôt a tanistru, v tejto mal nástroje — celé to jeho imanie — a ja som ho s mojimi malými bratmi zaviedol do našej teplej izbičky. Posadili sme starčoka ku

kachlám a vopred sme sa tešili, že nám bude niečo pekného rozprávať z jeho života. Ale darmo sme čakali, lebo náš starček nemo sa pozeral do obloku, jako tie krásne hviezdíčky padaly a našu chatrnú dedinku peknu bielou plachtou obtiahly, aby tým slušnejšie privítala Pána neba i zeme. Ale neskorej ja som sa bližšie pritiahnul k nemu a začal som sa ho o všetičom vyptovať.

„Dobrý starčeku, odkiaľ idete, kde ste minulú noc nocovali a či vždycky len tak sám chodievate? Ale on nič, ustavične zadumeným ostal. Ja ale som neznal hraníc v mojej detinskej prívietivosti, objal som ho a ešte raz som začal prosiť: „Dobrý starčeku, prečo že ste tak smutný, veď i u nás vám bude dobre, všetko si s vami rozdelíme cez tieto krásne sviatky, len nám vyprávajte, kde je váš dom a koho máte doma?“ A práve teraz prišli pastieri pred náš dom a začali trúbiť a práskaf. Na toto som pocítil niečo vreľého na mojej ruke. Ano, to byly drahé slzy, ktoré z tých smutných očí vyhlýkly. Dalej už nemohol sa zdržať, utrel si slzy a začal nám vyprávaf:

„Pýtate sa, milé deti, kde je môj dom? Ano, mal som i ja niekdy domovisko. Tam pod krásne Tatry som sa každý rok navrátil na štedrý večer, kde ma čakala dobrá žena a drahé dietky. Ale už nemám nikoho, sám chodim po svete, nemám sa kam navrátiť. Pred

tridsiatym rokom mi P. Boh odobral deti, len jeden najmladší, 10-ročný Jožko mi ostal. Ale ešte na tom nebolo dosť. Jedného jarného dňa onemocnela i drahá žena. Dost dlho, celé leto trpela, až konečne jedného dňa v zime usnula. Práve na štedrý večer sme ju uložili k jej milým dietkam na večný odpočinok. Takéto smutné sviatky som mal s mojím malým Jožkom.“

„A čo mu priniesol malý Ježiško?“ — pýta sa môj najmladší brat Rudko.

„Veru mu nič nepriniesol malý Ježiško. Veľmi smutný štedrý večer sme mali vtedy. Po sviatkoch som predal dom, lebo som bol po-dizen lekárovi, lekární a za pohreb. Vyplatil som a ostatný som dal jednej starej vdove, aby mi môjho jedináčka vychovala. Potom som sa vypravil na dlhú cestu . . .“

„A navždy ste tam nechali toho Jožku?“ zase pýtal Rudko. „Nie, milé deti, po troch rokoch som si vzal so sebou do sveta toho 13-ročného Jožka. Pamätám sa jaký dáždívý a studený deň bol, keď sme sa odlúčili od našich milých na hrobitove. Pomodlili sme sa pri križi na chotári a s trúchlivým srdcom sme sa pustili do sveta. Jožko bol ešte slabý, ale preto jakživ sa nežaloval a rovno trpel so mnou biedu a zimu. Chodili sme od dediny do dediny a on privykal tomu biednemu drotárskemu životu. Ja som vzdával chválu Pánu Bohu, že mi aspoň tohoto nechal z mojich dobrých.“

Betlehem.

Tam ďaleko od nás, za morom širokým, sedí anjel Pána na jaskyni a značí do skál betlehenských číslou 1.

Čo to znamená? Očuj ľudu utlačený, nový svet sa ti začína, starý dnešným dňom prestal, nastal nový, prvý rok, prvý deň narodenia Kristovho.

Kristus, Spasiteľ sa narodil, starý vek prestal, nový vek sa započína. Ošúvaj hlas, čo sa po horách betlehenských rozlieha, vraj „pokoj ľudom dobrej vôle“, a „sláva Bohu na vysostí“. Išiel som dnes v noci do kostola a myslel som, že ten zaslúbený pokoj tam najdem. A pokoja nikde niet.

Na východe ďalekom zúri tuhý boj, vtedy práve keď spievaš „Sláva Bohu na vysostí“, zahrnotí do toho hlas ohromných diel, a revinné obety padajú na zem smrteľne ranené. A v kultúrnej Európe, zákonodarcovia štátov európskych oheň nanávisť zapalujú medzi národami. Všade len boj o život, nikde pokoja niet. A kde je pokoj, tam spočívajú bodákoch vojska. Kristus ale pokoj tento neprinesol?

Kedy teda príde už ráz? Pred jasičkami tvojimi voláme ku tebe Kriste „príď kráľovstvo tvoje.“ Ty, ty si už prišiel, nech už príde kráľovstvo tvoje, akým by si bol kráľom, nemajúc kráľovstvo?

Očakávame kráľovstvo tvoje a tých, ktorých si s tým poveril, aby ho nám prinášali, ešte vždy meškajú. V Betleheme, keď si sa narodil, bola zimná noc, o jak studená a chladná sú srdcia naše, duch tvojej lásky nevie preniknúť do nich. Od číslu 1 až po 1905, koľko číslu sa už napísalo, a my Teba Kriste Spasiteľu ešte vždy neznáme, učeníu tvojemu nerozumieme, s evanjeliumom v rukách chodíme a protivne činíme.

Svet ešte nenie Kristov, Kristus nezaujal srdca ľudská, lebo nepoznate ešte Betlehem. Betlehem — a Golgotha, kto zná hlboký význam dejín vašich, tam pochopí Krista.

Vstaň a osvieť sa Betleheme, aby sláva Pánova prišla medzi nás. Príď kráľovstvo tvoje!

A ja sa pýtam toho maľučkého dieťaťa betlehenského: „Pane, ktoré je tvoje kráľovstvo?“

A ono odpovie mu: „Kráľovstvo moje je: Chudobného milovať, nevinného ochraňovať, slabému prispievať pomocou, lačného kŕmiť, nahého odievať, zotročenému napomáhať, každému človekovi bez rozdielu zabezpečiť rovnaké práva a slobodu, moc a vládu len ku všeobec-

nému dobru užívať, žiadneho neutláčať, cnosť si vážiť, posvätiť životom seba, rodinu, národ a vlasť, to kráľovstvo božie!

Jak ďaleko, jak vzdialení sme my od Betlehema.!!

Tlačová pravota „Pokroku“

pred porotným súdom v Prešporku dňa 29. novembra 1904.

(Dokončenie.)

Po skvelej a hlboko účinkujúcej obrannej reči dr. Lichtnera, povstal rýchlo jakoby podráždený, štátny zástupca dr. Glos, aby dľa zákona ešte raz obvinil žalovaného a začal: „Čtení páni porotci! Pán obranca obžalovaného, rozprával dlho a vyhlasuje s celou dušou dr. Blaho za nevinného, články „Pokroku“ za nevinné, jedným slovom všetko viť vo svetle nevinnosti, len my sme vinní, že dali sme redaktora pod obžalobu.

Divná vec, keď sa tí páni dostanú sem, sú plní nevinnosti, prisahajú sa, že oni sú dobrí vlastenci, bijú sa do prs a sľubujú, tajá, zahovávajú a v tom je to nebezpečenie, ani nie verejne, ale tajne pracujú jako krúce, podryvajú základy štátu a buria neustále. Pán dr. Blaho tvrdil na otázku predsedom: že prečo podpísaný bol na článku M. Tomík, že je to len redaktorská forma. Ano forma, za ktorou sa skrýva pisateľ, ktorý v p.vedení svojej viny nemá garázu vyjsť na svetlo, ale oblieka sa za Tomíka, práve taká komedia, jakú sme mali s redaktorom „Považských Novín“ s J. Hrušovským. Búrenie je medzi riadkami, už v tej forme. Všetko je forma, no potom i reč pána obrancu bola tiež len forma.

To čo pasuje pánu obrancovi do krámu, to si vybral aj s „Pokroku“, vybral si niekoľko článkov, ale len tých „pekných“, tie buríorské nevidel a nečítal.

Berzeviczyho návrh zákona ešte neni zákonom, na ten sa teda pán obranca nemože odvolávať. Štát uhorský má právo nariadiť, vyučovanie štátnej reči tak, jako to za dobré uzná, kto sa proti štátnej reči protiví, protiví sa a burí proti štátu.

A v tomto článku je to pod rúškou náboženstva jasné. Národnostní agitátori skrývajú sa radi pod nábožný kepienok, to máme hneď pekný dôklad (vyťahol a ukazoval číslo „Kat. Novín“), v tomto časopise nachádza sa pod náboženskou maskou, veľmi často nebezpečné búrenie. V tomto čísle je dopis zo Spiša, v ktorom dopisovateľ útočí na biskupa, na farára, že sa miesto slovenskej piesne, spieva v kostole po maďarsky. Teda v Uhorsku maďarsky spievať je hriech, je nejaký priestupok, no to by bolo pekné, aby nevinný žalm, alebo jednoduchá pieseň maďarská nesmeli sa v Uhorsku zaspievať v tejto zemi, ktorú sme my Maďari založili, ktorú my udržujeme. To sa nesmie pripustiť a nie trpeť, každý takýto buríť musí byť trestaný a prísne pokutovaný.

Už sme boli dost ďaleko od dediny, keď naraz Jožko ustal a s plačom hovorí, že už ďalej nevláde. Vzal som ho do náručia, ale ani ja som dlho nemohol ísť, lebo od hladu, zima a dlhej cesty na toľko som bol utrápený, že som si musel odpočinúť. Zrázu vo veľkej tme očul som trubiť a spievať, hneď som si domyslel, že to očul z mesta betlehenských pastierov. Chcel som stať a ísť do blízkeho mesta, ale som už nemohol. Viac som o sebe nevedel, lebo i ja som usnul.

Keď som sa prebudil, bol som v jednej peknej a čistej izbičke. Hneď som sa pýtal na mojho Jožka, ale tí dobrí ľudia so slzavými očami mne odpovedali, že abych sa už o neho nestaral, on už je u malého Ježiška. Takýto som mal Štedrý večer . . .

V tom prišla do izby sestra a volala nás k večeri. Vzali sme aj starčeka do druhej izby a všetko sme si s nim rozdělili pri večeri. A hľa, ten utrápený starček zabudol na svoje biely a bolesti, bol veselý a po večeri pri vianočnom stromčoku tak blažene spieval s nami utešené piesne vianočné, ako by bol tam pod Tatrami v tej malej chalúpke . . .

Štefka.

A preto páni porotci, znajúc vaše vlastnecké zmýšľanie, očakávam, že vyslovíte svoj súd nad obžalovaným, a poviete Dr. Blaho je vinný a zasluhuje odsúdenia.

Dr. Lichtner obranca, v krátkych slovách obrátil sa ešte raz k porotcom a povedal asi toto: Na obranu mojho klienta nemám už viacej čo predniesť, ale podozrievanie so stránky štátneho zástupcu, že moja obrana je len formou, čo najdôraznejšie odmietam, ja bránim vecne svojho klienta odvolávam sa na stávajúce zákony, na nariadenia, na ústavnú osnovu a na návrh Berzeviczyho. Odvolávam sa ešte i na veľkého maďarskeho vlastenca grófa Alberta Apponyiho.

Tento porovnal Uhorsko v jednej reči s veľkým orlom, ktorého jedno krídlo predstavuje maďarské sebavedomie a druhé slobodu. Jedno bez druhého nemôže pracovať, ani žiť. Keď zničíte sebavedomie zomre i sloboda, u nás je sloboda narušená, krídlo slobody poškodené nevláde do výšky, pristríchnúť ho ešte viac bolo by pre krajinu nešťastím. Sloboda slova a tisku bola v Uhorsku vždy vážená, bez narušenia iných slobôd neslobodno ju pritiahať. S láskou pritiahneme cudzie národy, s láskou si ich udržíme.

Páni porotci! moj klient Dr. Blaho je nevinný, verím, že na otázku odpoviete jednu ohlasne „nie“, že je nie vinný!

Predseda: Spytujem sa pána obžalovaného, či chce ku svojej obrane ešte niečo prehovoríť.

Dr. Blaho: Slávny porotný súd, čtení páni porotci! Nechcem slávny súd s dlhou rečou unúvať, moj obranca dr. Lichtner povedal na moju obranu dost. Ale jedno pripomenúť držím za potrebné. Čtení páni porotci, ani z ďaleka som nemal úmyslu buríť, švať, ale bojac sa o mravnú budúcnosť našich detí, ustrnul som nad nezákonným týmto stavom a hľadal som nápravu u cirkevnej vrchnosti, rozhorčený, podráždený súc v srdci a myslí. Nikdy nebúril som, ale učil a vzdelával moj ľud, slovom, písmom, rečou (pohnute) povedal som v shromaždeniach pred tisícami ľudu, pred mojimi politickými nepriateľmi, pred úradníkmi sto a sto rečí, predniesol som tuoty prednášok, v spolkoch v družstvách, ale nikdy nenašiel sa človek, ktorý by bol niečo závädného, niečo nevlasteneckého v mojich rečiach našiel a mňa učal. Skutočne hanbím sa v srdci svojom za to, že nevinné bol som dovlečený sem, boli ma to veľmi, lebo v hĺbke srdca cítim, že nevinný som. Vy páni porotci, synovia tohoto staroslávneho mesta Prešporka, vždy vyznamenávali ste sa v týchto otázkach s miernosťou, láskou a humannosťou (podvihnutým hlasom pristúpil až k lavičci porotcov) appellujem na Vás, buďte láskaví, ku mne nevinnému, buďte mierni, buďte humánni. Prosím Vás oslobodte ma, súďte!!

Vo dvorane nastalo utíšenie a napnutie! Predseda pročítal porotcom ešte raz otázku? poučil ich jako majú dľa zákona vo svojej porade pokračovať a nariadil im, aby sa utiahlí. Obžalovaného dr. Blaho poslal zatiaľ predseda von.

Za 5 minút oznamoval zvonček, že sú páni porotci s poradou hotoví, dr. Blaho zavolali do nátra.

Predseda: Slávna porota vypovedala na otázku, či je dr. P. Blaho z poburovania proti maďarskej národnosti vinný? nie. Na to vyniesol súd známy už oslobodujúci výrok.

Dr. Blahovi so všech stran k oslobodeniu blahoželali, taktiež aj advokátovi ku šťastnej obrane!

Dopisy.

Nitrianska stolica.

— Pobedim. (Nitrianska stol.). Najde sa u nás, buď Bohu chváfa, zvlášť medzi mladším pokolením, viac takých, ktorí bazia po čítaní, vzdelávaní a poučovaní sa, ktorým „Kat. Kruh“ je nadovšetko; nielen preto, že sa tam po kresťanský rozveselíť a zabaviť môžu, ale hlavne, že sa tam naučia statočnými, sebaapovedomými a užitočnými údami spoločnosti ľudskej byť. — A predseda len tak zriedka čítame z obci našej kde-tu nejakú zpravu, nejaký dopis. — Je to škoda aj pre iných, ktorí od nás vzdialení sú a ktorí, keď by o našom živote vedeli, môže

byť, že príklad by si vzali a nasledovali by nás v dobrom, lebo — príklady tiahnu! — Hore sa teda, aspoň vy mladší, do práce! Veď cez zimu máte k tomu času. — „Katolícke Noviny“ budú, týždenníkom píše že do nich a podporujte ich! —

A teraz, ako žijeme? — Nedávno mali sme voľbu na stoličných výborníkov v Povážskej Strede. — Volili sme dvoch. — Nepriatelia naši použili všeliakých figlov, (vypisovať ich tu nebudem, veď ich i tak všetci znáte!) a výsledok predsa jaký skvelý! — Protivná stránka obdržala hlasov 23 a my 124! — Vyvolili sme si tých, ktorých sme my chceli, a to ešte s akou väčšinou, a nie, ktorých nám protivná stránka natískala! — Hľa, čo môže ľud sebaopovedomy, ktorý pekne spolupudrí a pijatíke nepodľahne! Aj pri minulých ablegátskych voľbách tak pekne všetci spolu sme držali, že i pred nepriateľmi pochvalu získali sme si a mnohým za príklad sme slúžili. — A v skutku, či není to pochvaly a nasledovania hodná vec?!

Samochváľa není peknou vlastnosťou; ale ľud tento náš zaslúži si to, aby o jeho statočnosti a vytrvanlivosti v dobrom aj iní známosť mali a čo je hlavné, aby ho nasledovali!

11. dec. mali sme v „Kruhu“ našom dojmavú slávnosť Mariánsku. — Predseda Kruhu predčítal reč o jubileu, potom predniesly sa rozmanité deklamácie, štvorspevy a hudobné kusy. — Deklamácie zriadil dp. farár Alfons Bernkopf, spevy a hudobné kusy p. organista Štefan Janda.

Mládež naša teraz usilovne pripravuje sa ku vianočnej krásnej divadelnej hre „Vianoce“, ktorú potom, úfame sa, každý si obzre. — Vďačne budeme vidieť aj hostov zo susedných obcí, zvlášť z Bašoviec a zo Stredy. — Teda do videnia!
Jeden mladý muž.

— Od Matých Karpátov. Po obsiahnutí týchto riadkov budete, milí Slováci, sláviť „príchod Ježiška“, budete spievať vianočné koledy, ako ich volakedy peli pastieri malému Spasiteľovi. Boží hod vianočný má v sebe mnoho radostného a veselého, jak pre mládež, tak i pre dospelých. Dietky čo si myslia a cítia pri slovách: „štedrý večer je tu“, to viem; vy ale, starostliví rodičia, s jakým citom idete v ústrety tomuto „času radosti“ — si myslím. Nie jedon s bezrobotným vzdycháte:

Čas radosti, veselosti
poskladám hneď na notu,
na jedličku miesto jablk
radšej dajte — robotu.

Tak, veru tak pejete vy, pejeme my, a s nami všetci Horniaci. Hľa, jak ohromný sbor, či spevokol, ktorý síce spieva, a predsa vlastne narieka. Či ho volakto uslíši a porozumie? Ja iste, lebo súlim dľa nás. I my sme mali neúrodný rok, kobožia málo, kopianin tiež tak, a tá kvapka vína, čo sa urodila, leží v pivnici, bo niet kupcov na jej speňaženie, a tak sa vyplatí a ďalej živoriť. A to dobre viete, že bez peňazi je duša i žalúdok prázdny, a následovne i „čas radosti, veselosti“ divno nám zvučí, ba slzy vytlačá pomysliac, že sme v krajine plnej vraj „mlieka a mádu“, jak to úradne nám spievajú, avšak to okusiť nedajú. Toto uzatváram z tej okoličnosti, že ľud nášeho vidieku hľúpe zanecháva svoju otčinu a ide kamsi do nového kraja.

A prosím, čo má chudobný človek robiť, keď práce, výrobku niet. Rodina je a tá volá „chlieb daj nám dnes“ a nie až sovrkneme; z dlhov vyviaznúť tiež nevládzeme, a tak nemá človek, lež samú zlosť a starosť. Na všetky strany aby platil: na vojsko, na školu, na žobrákov, na cesty, na panské huncútstva atď. Veru tých dani, prirážiek je až nemilá vec. Ja hovorím, dnes platí: „dri sa sedliaku a nech sa drieť. Na moju dušu k zúfaniu to vedie. Tak sme tu, ako v plote kól. Niet kto by nám radil, laskavé slovo prehovoril, otcovsky tešil, potěchal, vzdedel, do srdca balsamu trepezlivosti, dôveru lásky lial. Niet veru!! Čujeme len: ty chrapúne, pajzáku, chruňo, hovádo atď. Tak veru tak Ach, jak závidenia hodní sú vaši občania tam vokol Skalice. Majú vás, ako bratov, majú sa na koho obrátiť, majú „ohnište“ pri ktorom zmorenú slovenskú dušu okriať, zohriať, posilniť môžu, majú — kruh, spolky, družstvá, závody, organizáciu. Ako to človek vo vašich novinách číta, dostáva chuť, tam k vám

sa presťahovať. (Aj u nás je dost biedy, a slepých ľudí ešte viacej, čo nevidia a neslyšia a nerozumejú. Red.) Vera pravdu píšem. Nemyslíte: no, no, tak zle to ešte není. Bárš aj prichodi nám spievať takú smutnú:

Zakukala kukulienka na jedli,
Tým je dobre, ktorí sa dnes najedli,
Ale to sú potrestani chudáci,
Których nútia bez odmeny ku práci.

Na Slovensku je dost takých príkladov,
Netreba mi k tomu dlhých výkladov,
Lebo veď aj mne sa práve tak deje:
Ale Slovák nesmie traťiť nádeje. Strýc.

Prešporská stolica.

— Dolná Krupa. Tohoročný deň 8. decembra sladké rozpomienky zanecháva srdciam našim pre to slavné jubileum, ktoré s celým kresťanským svetom oplývajúcou radosťou sme zasvätili, a tú krásnu slávnosť, ktorú náš „Katólicky Kruh“ na úctu Nepoškvrneného Počatia Panny Marie usporiadal. Dostojejšie sa už nemôže predstaviť verejnosti náš „kruh“, jako touto prvou svojou slávnosťou.

Slávnosť sa mala počať o 6 1/2 hodine, ale už hodne pred šiestou miestnosť sa zaplnila, tak že pre mnohých nebolo miesta. Prítomných bolo blízko 300 osob, mnohí i inteligentných.

O 6 1/2 hpdine medzi všeobecným očakávaním započala sa slávnosť štvorhlasným spevom. Velebná, Nepoškvrnené Počatie, čo slávu Jeruzalema, radosť Izraela, ozdobu ľudu nášho oslavujúca pieseň nadchla myseľ prítomných citami najhlbšej úcty, ktoré potom celú slávnosť opanovali a trvácne ostaly. Pod dojmom krásneho spevu tak sa rozžiarila radosť naša v srdciach, jako tie žiarne sviace okolo skvostne shotoveného oltára na javišti. Usilovní speváci zaslúžia uznanie všetkých, čo i týmto spôsobom na javo dávame. Hlavnú zásluhu podareného spevu pripisujeme Justinovi Chynoránsky, ktorý mnoho času vynaložil aby všetko pekne vypadlo.

Po úvodnom speve správca kruhu v reči svojej dokazoval nám, že Panna Maria nepoškvrnená počatá, není jedine príkladom len našej vnútornej, duševnej zaostalosti, lež je spolu rozkošným, pôvabným a mohutným vzorom čistoty spoločenského života. „Kruh“ náš túto čistotu, sporiadanosť spoločenského života berúc sebe za úlohu, v nepoškvrnom počatí svoj oblažujúci ideál. Preto pod zástavou tejto nepoškvrnenej Panny vstupuje na cestu svoju, pod jej vedením chce bojovať, sily lámať a víťaziť.

Po reči nasledoval spev vybraných spevákov.

Tu náš obľúbený kruhový predčítateľ, Ján Tiba, predčítal nám jasne, zreteľne článok z „Posla B. Srdca“ o zázračnom agnústku nepočatia, s ktorým ruka božia toľko milosti rozdala svetu.

Prejal ho nadšený spev Salve, salve Magna Domina. Hlasy tieto uchvátily všetkých prítomných.

Tu predstúpily jedna po druhej dve skromné, poriadne žiačky, Pavlína Simekových a Pavlína Fibových, a peknu milou prednáškou pozdravily nebies kráľovnu. Dojímavé bolo vidieť bielo oblečené dietky, tak oduševneno, smelo vystúpiť.

Ešte jeden spev a peknými záverečnými slovami p. predsedu vlp. Antona Rácz pamätná táto vlastnosť sa zakončila.

Abych slova p. predsedy upotrebil, je ten „Kruh“ náš len semienko slabunké a maľučké, ale s božou pomocou časom zmohutnie a v ratorlestiach svojich odpočinok poskytne všetkým kresťanským občanom našim. Pracujme za zmohutnenie spolku, a čo chvíľa obsiahneme po ňom túžime.

Pod ochranu nep. počatia sme sa položili. Tá slavná Panna nech nás ochraňuje, v prácach posilňuje a láskou materinskou k nám priťahuje všetkých, i čo nás dosiaľ neporozumeli.

Čo nového doma.

Na deň 19. decembra povolaný parlament, je od jeho Veličenstva až do 23. decembra odročený. Po Novom roku, keď sa strany nevyporádajú bude rozpustený a nové voľby

budú vypísané. Po celej krajine sa chystajú ku novým voľbám.

Ústredný výbor ľudovej strany v okrese skalickom kandidoval znovu dra Jána Černochoa púpežského praclata kanonika a doterajšieho krajského poslanca.

Drobné zprávy.

— Mládež nádašského „Kat. Kruhu“ 24. 25. 26. v kat. škole preštavi zaujímavú vianočnú hru dra Lidevita Oránik: „Štedrý večer.“ Začiatok o 6. hodine. Hostov s radosťou privítame.
Výbor.

— Na vianočné sviatky dňa 25. decembra, v nedelu odpoludňa o 1/2 5. hodine, bude vianočný stromček vo dvorane „Kat. Kruhu“ a večer o 1/2 8. hodine predstavenie „Bastlehemu“ s krásnymi spevami. Lístky u p. Teslíka sú k dostaniu. Všetkých členov a ich hostov a priateľov úctive zve
Výbor.

— V Mokromháji bude dňa 26. decembra v kat. škole slávnosť vianočného stromku a jasličiek. Školská mládež sa pilno chystá ku slávnosti tejto.

— Vianočný stromček, vo Gbeloch bude na Sv. Štefana dňa 26. dec. no nešpore v „Kat. Kruhu“. Ošatené budú tri chudobné deti.

— Členom a odberateľom potravného spolku! Ponevadž gazdovsko-potravný spolok v Skalici, so zaujatím nových miestností a so zväčšením obchodu koncom tohoto roku peniaze potrebuje, týmto vyzýva všetkých dlžníkov, aby svoje účty do Nového roku vyrovnali a podlžnosti svojej zadosťučini hľadeli.
Výbor.

— Figliari. V polednom čase sa viac ráz v našom potravnom spolku prihodilo, že denní pokladníci večer mali v kassy deficit, čo pre tých, ktorí z obetivosti zdarma pracujú, bola tá najneprijemnejšia vec. Ako sa to stalo? Ani by ste si neboli pomysleli, aké figliarky sa našly medzi našimi Skalickankami. Čo že urobily? Nektore použijúc tú príležitosť, keď bolo viacej ľudí okolo pokladníka, ufukly s peniazmi aj s blokom, iné si dali dva bloky napísať, jeden menší, druhý na väčšiu summu a u pokladníka platily len ten menší a s tým väčším ufuzdily. Len že nič netrvá večne. Dve takéto figliarky sa už lapily a sadly na lep a tie iné sa už stopujú. Žiadame výbor potravného spolku, v páde by sa takýto pád opakoval, nech bez všetkého meškania na pranier postaví mená takýchto osob, lebo ktoré podlžným spôsobom oškodujú teský ústav, ako je náš potravný spolok, nič iného nezaslúžia, aby celá verejnosť jejich mená znala.

— Sv. Peter. So všetkých strán čítame chválu o dvíhaní sa „potravných spolkov“, ja ale musím sdeliť tú smutnú novinu, že s našim „potravným spolkom“ ide to pomali, lebo účastinár ide k židovi, že vraj tam mu dajú lacnejšie, o kolko ho židák oklame to on neráta. Ty naše žieničky, keď im dá židák štamprlík rozolišu, nedbaly by „Spolok“ v lžiške vody utopiť. Židák im povie: „Nho thetko Thereskho thoto vhm pridám!“ A ona už do spolku neide kupovať, bárš tam má aj úcastinu. Druhý raz bude toho viac. Teraz všetkým údom spolku vinšujem dobré sviatky a mnoho zdraru!
Občan.

— Do Binghamtonu (Amerika): Na „Pokrok“ preplatili sa: pp. Matej Rozborill, Ján Jankovič, Ján Bolebruch, Frol. Hutta, Imra Mažár, Michal Kocák, Štefan Vrba, Jakob Kocák, Ján Palkovič.

— Sibirský mor. V meste Vjatka v Sibierii, odkiaľ začala sa šíriť pred rokmi Influenza, šíri sa nový mor, ktorý povstal v tamedších kožušnických dielňach. Týmto morom ochorelo už usi 300 ľudí, mnohí somreli. Ná-kaza, že pochodi z ovčích koží.

— Dopisnica, (Korespondenz-Karte) na pošte uvedená bola do obehu vo Viedni roku 1869. Hneď v prvých troch mesiacoch predalo sa ich asi 3 milliony. Potom zaviedly všetky štáty dopisnice. V Nemecku predá sa ročne 1 miliardá dopisnic! Z nich vyvinuly sa pohľadnice!

— Pavla Krügera pochovali Buri v *Pre-torii* v južnej Afrike, s veľkou slávou a celý národ burský utčil si najhlubší smútok. Aj anglické štátne budovy vyvesili smutočné prápory.

— Búrka na mori. Na pobreží škótskom zúrila dňa 15. a 16. dec. hrozná búrka. Parník Lar sa ztroskotal a 10 mužov zahynulo. Z celého pobrežia oznamuje sa nešťastie.

— K smrti provazom odsúdený bol vo Viedeňskom novom meste vrah Jan Kohl, pre zavraždenie vlastného otca.

Učňa z poriadnej rodiny a primeraným vzdelaním (žiaduoné je správne čítanie a písanie v slovenskej reči) prijme do svojej knižničiarne Jozef Teslik v Skalici.

— K dnešnému číslu „Pokroku“ prikladáme pojednanie o kŕmnom vápne firmy, Kroneraff a Jesenský, z Lipt. Sv. Mikuláša. Z pojednania tohoto vysvita veľiká dôležitosť prikrmovania v každom zriadenom hospodarstve a ponevác hore označená firma za pravosť a čistotu vápna v každom ohľade ruči a vápno pri tom vyniká lacnotou, odporúčame každému, aby si pojednanie nie len prečítal, ale aby s vápnom i zkušku urobil.

Oznamy.

Sviečky

všetkých druhov, ako
kostolné voskové a polovoskové, stolné, stearinové
i parafinové, ďalej

mydla

ku praniu a voňavé
(toilettné), všetky
v najlepšej jakosti dodáva
najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis.
král. dvornia továrň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Král. České.
Založeno roku 1816.

Solidná česká křesťanská firma.

Cenník i vzorky zdarma a franko!

Vzorky zdarma!

Firma křesťanská!

Lodenové sukne

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65—0 kr. Sukne „Mandžuria“ (novinka) po 1 zl. 20 — 1 zl. 25. vyrába a dobierkou zasiela:

I. Česká výr. a vývoz suken lodenových

Adolfa Jelínka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava)

Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem späť a peniaze vrátim!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

Do 5 kgr. balíku vojde 7 sukien.

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

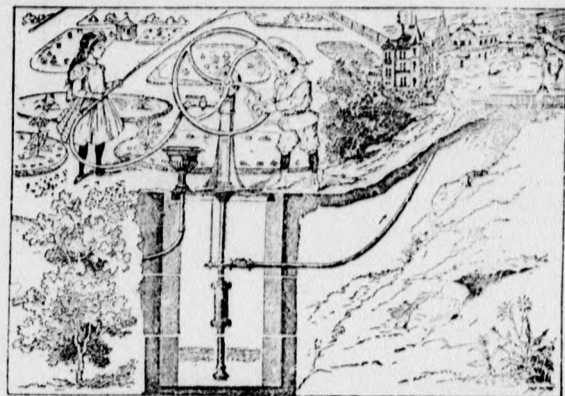
Najlepšie
PUMPY
trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
zariaďuje

Tovreň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Prédběžné výpočty a cenníky zadarmo.

PIANA (KLAVIERY)

PIANINA

z c. a k. dvornej továrny

A. PETROF

Hradec Králové, Čechy.

Sklad pian: **VO VIEDNI,**

I. Parkring, Čís. 18.

Od roku 1864.

Odpredaj

ovocných stromov (hrušky a jablone) s bohatými koreňmi, s peknými rovnými pníkami a peknou korunou, v najlepších ranných i neskorých druhoch.

Tieto ovocné stromy sa v každej polohe a pôde iste a dobre daria, lebo ich prinášam zo severného studeného Schleswig-Holsteinu a ku tomu mám svoju stromovú školu na zlom piesočnatom grunte založenú.

Ceny vysoko- i polokmenných stromkov:

I. výber 45 kr. za kus. — 100 kusov 40 zl.

II. „ 40 kr. za kus. — 100 kusov 35 zl.

Zvláštny výber 50 krajciarov za jeden kus.

Objednať možno u: **Frant. Winkler,**
vrch, zahradníka v gr. Wenckheimskej strom. škole
vo Veľ. Levároch.

Kto chce

niečo predat alebo kúpiť, nech inseruje

v „Pokroku“

najrozšírenejšom časopise slovenskom.

Príhlasy prijíma

Administrácia

„Pokroku“

V Uh. Skalici.